

19906

Fsak 142/2006
Ksak 047/2006

Saksbehandler: Per A. Sperstad

Sakens hjemmelgrunnlag:

Jnr. Ref: 413/06

Arkiv:

Klageadgang: Nei

Off. dok: Ja

STATEN OG DEN NORSKE KIRKE - NOU 2006:2 – HØRINGSUTTALELSE FRA RØDØY KOMMUNE

I denne saken skal kommunen avgi en høringsuttalelse om forholdet mellom kirke og stat, i særdeleshet framtida til den grunnlovfestede statskirkeordning som en har i Norge.

Innledning

Det offentlige utvalget som har utredet forholdet mellom stat og kirke, avgav sin utredning 31. januar 2006. Utvalgets innstilling har tittelen NOU 2006:2 "Staten og Den norske kirke". Kultur og kirke departementet har sendt nå utvalgets innstilling på høring til bl.a kommunene. Høringsfristen er 1. desember 2006. Høringsutkastet ble framlagt som referatsak for formannskapet i fsak 54/2006, uten spesielle merknader.

Formålet med det statlige utredningsarbeidet har vært å skaffe grunnlag for å treffe beslutning om statskirkeordningen skal videreføres, reformeres eller avvikles. Med henblikk på dette formålet ble utvalget bedt om å vurdere statskirkeordningen i sin helhet, mulige eller ønskelige reformer innenfor ordningen og alternativ til statskirkeordningen. Utvalget skulle også vurdere ulike finansieringsordninger, gravferdsforvaltningen, ordninger for ivaretagelse av fredede og verneverdige kirker og ulike eiendomsrettslige spørsmål.

Utvalgets flertall, 18 av de 20 medlemmene, anbefaler at statskirkeordningen oppheves. Blant flertallet anbefaler 14 medlemmer at Den norske kirke organiseres som en "lovforankret folkekirke", mens fire medlemmer anbefaler at Den norske kirke etableres som et selvstendig trossamfunn på lik linje med andre tros- og livssynssamfunn. To av utvalgets medlemmer anbefaler at dagens statskirkeordning videreføres innenfor gjeldende grunnlovsbestemmelser.

Når det gjelder finansieringen, kommer utvalget med ulike anbefalinger i forhold til de tre hovedmodellene. Flertallet går inn for at offentlige bevilgninger fortsatt skal stå for hovedfinansieringen av Den norske kirkes virksomhet.

Sammendraget (kap. 2 som er vedlagt) tar for seg de ulike tema utvalget skulle belyse, og både flertalls- og mindretallssynspunktene er godt belyst. Følgende oppsett viser de 3 modellene som er utredet i forholdet stat – kirke:

	Grunnlovsforankret kirke	Lovforankret folkekirke	Selvstendig folkekirke
Rettslig forankring	Grunnloven	Særlov gitt av Stortinget	Lov om Trudomssamfunn
Øverste myndighet	Kongen i kirkelig statsråd	Kirkemøtet	Kirkemøtet
Utnevnelse av biskop	Kongen i kirkelig statsråd	Kirken står fritt	Kirken står fritt

I høringsbrevet skriver Statsråden at han nå er særlig opptatt av å få høringsinstansenes syn på de overordnede spørsmålene som gjelder statskirkeordningen og den framtidige organiseringen og finansieringen av Den norske kirke.

Kort om hovedpunktene i utredningen

Utredningen inneholder i forhold til hovedspørsmålet, som nevnt ovenfor, 3 ulike modeller som kan oppsummeres slik:

Grunnlovsforankret Folkekirke (Modell 1)

Dette er dagens statskirkeordning slik den er fastsatt i Grunnloven. Kongen som øverste kirkestyre videreføres. Læreansvar og utnevning av biskoper forblir hos Kongen (regjeringen). Staten sikres fortsatt politisk kontroll og innflytelse ved at Kongen (regjeringen) er øverste kirkestyre og Stortinget lovgivende myndighet. Denne modellen bygger på offentlig finansiering.

Kirken fortsetter sin rolle som folkekirke ved fortsatt å være en landsdekkende kirke med bred kontaktflate og rom for ulike grader av trosengasjement og aktivitet blant sine medlemmer.

Lovforankret Folkekirke (Modell 2)

Dette er en "Lovforankret folkekirke", forankret i en egen kirkelov gitt av stortinget. Bestemmelsene i Grunnloven som i dag regulerer statskirkeordningen forutsettes endret. Den norske kirke blir et selvstendig rettssubjekt som ikke lenger er rettslig underordnet staten. Kongens kirkestyre fjernes, likeledes det tilhørende kravet om at halvparten av regjeringen må være medlemmer av Den norske kirke. Det blir dermed lik adgang til statsrådsposter uansett tros- og livssynstilhørighet. Kirkemøtet er øverste myndighet. Kirken utnevner selv biskoper.

Kirken opprettholder sin rolle som folkekirke ved fortsatt å være en landsdekkende kirke med bred kontaktflate og rom for ulike grader av trosengasjement og aktivitet blant sine medlemmer. Denne modellen bygger også på offentlig finansiering. Medlemsavgift er drøftet i "Gjønnes-utvalget".

Selvstendig Folkekirke (Modell 3)

Dette er en "Selvstendig folkekirke", forankret i Trossamfunnsloven. Her er kirken fullstendig fristilt på linje med andre trossamfunn og har full råderett over sin virksomhet. Alle former for særskilt statlig styring i forhold til Den norske kirke avvikles.

Kongens kirkestyre fjernes, likeledes det tilhørende kravet om at halvparten av regjeringen må være medlemmer av Den norske kirke. Det blir dermed lik adgang til statsrådsposter uansett tros- og livssynstilhørighet. Kirkens styringsorganer har selv ansvar for utnevnelser og ansettelser. Modellen gir et prinsipielt tydelig skille mellom politisk makt og kirkestyre.

Utover dette har utvalget vurdert andre spørsmål, som kort sammenfattes slik:

1. Økonomi

Modell 1 og 2 betinger offentlig finansiering. Utvalget er usikker på om det er riktig å kreve medlemsavgift. Det må være klare regler for hvem som har økonomisk ansvar innenfor de ulike områdene. Det vil uansett ved disse modellene være et statlig ansvar å sørge for god drift, og sørge for at kommunene blir satt i stand til å yte nødvendig økonomisk bidrag til kirken.

Ved modell 3 blir finansieringen på samme måte som for andre tros- og livssynssamfunn. Dagens finansiering for andre tros- og livssynssamfunn baserer seg på medlemskontingent og et statlig rammetilskudd.

2. Ansettelser

Modell 1 (dagens statskirke) skiller seg ut fra de andre ved at kongen i statsråd utnevner biskoper. Ved de andre modellene er kirken selv ansvarlig for alle ansettelser uansett nivå.

Endelig vedtak om modell vil i stor grad bestemme hvordan ansettelsene skal foregå i framtida.

Arbeidsgiverforhold for de som er ansatt i kirken føles i dag som uryddige, bl.a. på grunn av mange forskjellige arbeidsgivere. Dette bør gjennomgås med sikte på å få til bedre ordninger. Det kan gjøres uavhengig av modell.

3. Opplysningsvesenets fond (OVF)

De fleste kirkelige eiendommene er samlet i OVF. OVF disponerer store verdier og reguleres av en egen lov. Fondet vart stifta ved lov i 1821 og har solide tradisjoner. Det er en utbredt oppfatning at det er grunnlag for en ny gjennomgang av loven, herunder hvorvidt midlene i fondet bør tilføres kirken. Et mindretall i utvalget mener fondet i sin helhet må tilføres kirken.

Vurderinger

Organisering av Den norske kirke er et viktig spørsmål som har stor betydning også for Kommunen.

Rådmannen finner det riktig at Rødøy kommune avgir høringsuttalelse, ikke minst som følge av at statsråden så klart har signalisert at flest mulig bør uttale seg.

Rådmannen vil ikke tilkjennegi noen spesielle holdninger til hovedspørsmålet, men viser til at departementet har utarbeidet et spørreskjema i 8 punkter hvor en med letthet kan gi korte og presise svar. Dette spørreskjemaet bør utfylles av formannskapet.

Utover dette er det rådmannens prinsipielle holdning at finansiering av en så betydningfull sektorinteresse som den lokale kirken bør skje ved øremerkede tilskottsordninger.

Vedleggsliste: Kultur- og Kirke departementet; brev av 24. april 2006 m/ NOU 2006: 2 , kap 2
Spørreskjema til besvarelse

Rådmannen fremmer slik innstilling:

Rødøy kommune mener prinsipielt at finansiering av den lokale kirke bør skje gjennom øremerkede tilskottsordninger fra staten.

Rødøy kommune, den 15. november 2006

Per A. Sperstad

Forelagt formannskapet i møte den 24. november 2006, f.sak 142/2006:

Enstemmig vedtak: Innstillingen. Statsrådets spørreskjema ble besvart.

Forelagt kommunestyret i møte den 21. desember 2006, k.sak 047/2006:

Enstemmig vedtak: Innstillingen.

Utskrift sendes: Det Klg. Kultur- og Kirke departement ✓
Søndre Hålogaland Bispedømme
Rødøy kirkelige fellesråd

Rett utskrift bekreftes

22.12.06 E.U

Wbf